No. 51. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT

Vrijdag 29 April.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

BOEKBESCHOUWING.

Redevoering over de gepastheid en noodzakelijkheid van een *Patronaat voor de Armen* en de wijze, waarop hetzelve behoort te worden uitgeoefend, door W. H. Suringar, tijdelijk voorzitter der vereeniging: « *hulpbetoon aan vlytige en eerlyke armoede*, gevestigd te Amsterdam. Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1842.

Mag dit stuk een voorbeeld genoemd worden van eenvoudigen, schoonen, krachtigen stijl, de geest welke hetzelve van het begin tot aan het einde vervult is onmiskenbaar die van den warmen menschenvriend, van den opregten godsvereerder, van den nederigen, liefderijken christen.

De rede werd uitgesproken in eene vergadering zoo van mannen als vrouwen, leden en honoraire leden van de in den titel vermelde weldadige vereeniging; en moet zoo zij ons niet bedriegen, op de hoorders diepen indruk gemaakt hebben, gelijk zij wel bezwaarlijk door iemand, wien het lot zijner verarmde medemenschen ter harte gaat, zal kunnen gelezen worden, zonder dat hij de zucht om weldadigheid en menschenliefde te betrachten in zijn binnenste voelt opgewekt.

Zij heeft de tweeledige strekking, om het doel en den geest der vereeniging nader te doen kennen, en verder de doelmatigheid en noodzakelijkheid te betoogen van een *Patroonschap* der rijken en welgestelden over de armen, met opgaaf der wijze, waarop hetzelve behoort te worden uitgeoefend.

Het doel der vereeniging is in geenen deele blootelijk *te geven*. » *Geven*, zegt de schrijver te regt, is niet altijd *wel*, soms *kwalyk* doen." Hij herinnert, dat van het onbeduidend kapitaal van f 42,000 den vorigen winter te Amsterdam voor de armen bijeen gebragt, aan elken behoeftige niet meer dan 95 centen heeft kunnen worden uitgekeerd, en dit laat zich ook ligtelijk begrijpen waar men van 60,000 armen op eene bevolking van ruim 200,000 zielen spreekt.

Het beginsel is ook hier, gelijk het in den laatsten tijd wel hier te lande als elders met kracht werd aangeprezen, de armen wel te doen door hen *loon voor werk* te verschaffen.

Vrouwen of meisjes, voor welke f 10 's jaars betaald wordt, verdienen 60 cent per week of f 31,20 's jaars; welk een som, hoe oogenschijnlijk gering, als de S. bladz. 15 zeer juist aanmerkt, » verheldert zeer het gelaat van een armoedig huisgezin."

Hoogst behartigenswaardig zijn de opmerkingen door den S. gemaakt tot wederlegging der bedenking, dat men door armen en werkeloozen tot productieve leden der maatschappij te vormen, en hunne voortbrengselen te verkoopen, schade toebrengt aan de neringdoende burgers, in welke artikelen handel drijvende.

Daardien wij ook reeds gelijke bedenkingen vernamen omtrent de binnen dit eiland, (te weten de Inrigting *Loon voor werk* te Middelburg, en die te Vlissingen tot ondersteuning van behoeftige arbeidslieden) hoorden opperen, achten wij niet ondienstig die opmerkingen hieronder in eene noot te laten afdrukken. (1)

Met eenig leedwezen bemerkten wij, dat deze Inrigting binnen het volkrijke en nog, (althans voor zekere standen,) zooveel welvaart genietende Amsterdam, haren werkkring niet verder dan tot over 300 behoeftigen heeft kunnen uitstrekken. Wij gelooven niet, dat *Loon voor werk* te Middelburg aan een veel kleiner getal werk en hulp verleent. Laat ons hopen, dat men eerlang ook in de hoofdstad des rijks meer en meer zal gaan onderscheiden *hoe* men geeft, en met *welke vrucht*!

Doch laat ons het erkennen, zonder medewerking van het gouvernement, dat hetzelfde beginsel, als van hetwelk men bij deze instelling uitgaat, *algemeen* door alle instellingen van liefdadigheid, ook de openbare worde toegepast, zullen de op zich zelve staande pogingen van bijzondere inrigtingen slechts weinig vermogen om de algemeene kwaal, waaraan het gansche maatschappelijk ligchaam lijdende is, te herstellen of te verzachten.

Het doel der gezegde instelling strekt zich intusschen voor het getal, welks lot zij zich kan aantrekken, nog verder uit.

Elk tiental huisgezinnen, waartoe eene ondersteunde moeder of dochter behoort, heeft eene Patrones, welke er naar streeft het goede daar te stellen, in de noot onder litt[a] C. beschreven.

In andere werken zag men op groote algemeene schaal zoodanige bemoeijingen voorgesteld als door *arm-bezoekers* te verrigten; kon men op zoodanige schaal het *patroonschap* invoeren, geen twijfel of daarvan zouden nog meer heilrijke vruchten voor het lot der armen mogen worden te genoet gezien. Daar intusschen hier de vrije wil zou *moeten* en de wet bezwaarlijk zou kunnen werken; daar overigens helaas! zulk eene zorg en bemoeijing als tot de goede uitoefening van een Patronaat zou behooren, slechts in weiniger smaak vallen, en men liever eenig meerder geld *geven* zou, om daarvan verschoond te zijn, bestaat er weinige hoop, om zulk eene heilzame instelling algemeen te zullen kunnen invoeren; en zal men dus voorshands, zoo men het bezoeken, het raadgeven en besturen der armen door hunne meer welgestelde en verlichte medeburgers op den regten prijs stelt, zich wel moeten bepalen tot de invoering der huisbezoekingen en daardoor de betrekking der arm-bezoekers bij de wetgeving tot eenen maatschappelijken pligt moeten maken.

Nog is eene heilzame strekking aan de Amsterdamsche vereeniging verbonden, in zoover de voorwerpen, welke men laat vervaardigen, geschikt zijn, om door de behoeftigen zelve te kunnen worden gebruikt; en de weldadige leden op de veilingen van die goederen koopende, niet slechts de kas der Inrigting stijven, maar ook die voorwerpen kunnen uitreiken aan hulpbehoevenden, welke daarvan anders alligt zouden zijn verstoken geweest. Vervaardigde men voorwerpen van weelde, er zou meer gegronde reden tot klagte bestaan bij de vervaardigers of neringdoenden in die artikelen.

Het tweede deel van het stuk is, gelijk wij zeiden, toegewijd om aan te toonen, op welke wijze het Patroonschap moet worden uitgeoefend.

Het moet geschieden, zegt de schrijver:

A. Met eenvoud, waardigheid en zachtmoedigheid.
B. Met gematigdheid.
C. Met vertrouwen en moed.
D. Met eigenbelang en baatzucht.

Wij aarzelen niet te betuigen, dat hier uitmuntende lessen worden gevonden voor allen, welke gezind zijn zich te bemoeijen met de verbetering van het lot der armen, en die daartoe niet schromen, zich met dezelve in aanraking te stellen. Komt eenmaal, hetzij dan de instelling van het *Patroonschap*, hetzij die der *huisbezoekingen* in ons aan armen zoo rijke vaderland tot stand, dan wenschen wij deze gewigtige wenken in handen van een ieder, die tot de vervulling van zulk eene betrekking mogt worden geroepen.

Maar de raad onder litt[a] D: *met eigenbelang en baatzucht?* Dit schijnt wonderspreukig; maar, zie hier den sleutel!

» De arme is onze leermeester, op eene ontkennende en stellige wijze. Hij staat daar voor ons, en zonder dat hij nog een woord gesproken heeft, zegt hij: » Waarom zijt gij mijne Patronesse en ik niet de uwe? Zijt gij wel dankbaar genoeg, beseft gij wel uw voorregt? Wij zijn toch uit éénen bloede."

» De arme is driftig, onbescheiden, onredelijk, ontevrede. Men berispt hem en te regt, maar tot ons zegt hij: » gij berispt mij en gij doet wel, maar kent gij u vrij van al die gebreken, welke gij in mij afkeurt? Onderzoek ook u zelf!"

---

(1) Vooreerst zij hier aangemerkt, dat op welke wijze eenig mensch in het bijzonder het aanlegge, of hoe eene vereeniging van menschen het keere of wende, om in het algemeen maatschappelijk belang iets uit te werken, noch de afzonderlijke mensch, noch de vereeniging het zóó verre brengen kan, dat het van alle kanten volmaakt is, en er in niet één enkel opzigt iets te wenschen overblijft. In deze onvolmaakte wereld, bij de onvermijdelijke en dikwijls ingewikkelde zamenstelling der dingen, bij de oneindige kruising en botsing van belangen, is het niet altijd het geval, dat het eene het andere, in meerdere of mindere mate, in den weg staat; dat men, het eene willende, het andere iets moet opofferen. Geen onderneming, of zij gaat daarbij buiten wrijving, ja soms botsing met het bestaande — wie stil blijven, kan gerust met de handen in den schoot blijven zitten, of moet naar eene andere wereld verhuizen; want op deze zal hij niet vinden, wat hij zoekt.

Als — om het met eenige voorbeelden op te helderen — in eene stad vier particuliere scholen zijn, waar 't onderwijs, hoewel op zich zelf niet te duur, toch velen ouders te zwaar valt, waardoor een groot getal kinderen van de school blijft; als de onderwijzers hun schoolgeld niet kunnen of willen verminderen, en de ouders zich bij de regering vervoegen met de bede, om van stadswege school-inrigtingen daar te stellen, waar goed onderwijs voor minder geld gegeven wordt, zoodat alle ouders voor hunne kinderen gebruik van kunnen maken. Moet men dan die ouders te kennen geven: « Uw verlangen is billijk en redelijk. Voor uwe kinderen ware het heilzaam. Maar wij kunnen er niet in treden, want dan benadeelen wij de onderwijzers."

Als in eene gevangenis vijf honderd mannen zitten, die de handen kunnen reppen, moet men dezen dan niets te doen geven, en het brood der luiheid laten eten, uit vrees dat door hunne arbeid en hun fabrijkaat anderen in het vrije leven schade lijden?

Wij nemen onderstellen dat Amsterdam tweemaal honderd duizend inwoners telt, waaronder vijftig duizend armen. Onder de honderd vijftig duizend, die niet behoeftig zijn, zijn winkeliers, kooplieden, fabrijkanten, die in de behoeften der geheele bevolking genoegzaam kunnen voorzien.

Men kan dit tot beginsel aannemen: » Die vijftig duizend behoeftigen moeten in luije ledigheid op stoel blijven zitten en volstrekt niet werken; want er zijn handen genoeg om te werken, en als ook zij werken benadeelen zij anderen; want er komt dan te veel fabrijkaat." — Wel! dat kan immers in eenen geregelden staat nooit een goede regel zijn, dat men luiheid, en daarmede verbonden liederlijkheid moet aankweeken. Er is reeds in elke groote stad, eene zoo talrijke, diep bedorvene en diep gezonkene menschen-massa, dat men waarlijk wel de helpende hand mag uitstrekken tot dezulken, die nog iets beteekenen, en waarvan nog iets worden kan. Zooveel mogelijk rigte men het daarheen, dat ieder mensch hoofd, handen en voeten gebruike en daarmede beproeve wat hij kan, en door arbeid zijnen tol betale aan de geheele maatschappij. Vloeijen uit te groote vermenigvuldiging van arbeid ongelegenheden voort, men ruime die zoo goed mogelijk weg, maar de arbeid zelf mag wel geleid, gematigd, doch in geenen deele gestaakt worden.

Immers op gematigdheid in de toepassing komt, bij elke poging en onderneming tot bevordering van maatschappelijk geluk, zeer veel aan.

Als men — om tot de aangehaalde voorbeelden terug te keeren — ten einde de stedelijke school-inrigtingen in vollen bloei te brengen, door allerlei dwangmiddelen, op die tusschenscholen zelfs de kinderen dier ouders plaatsen wil, welken het onverschillig is of zij wat meer of minder schoolgeld betalen, dan overdrijft men zijne belangstelling, en handelt niet wijs en niet goed

Als men, ten einde de gevangenen maar volop werk te geven en zeer veel te laten verdienen hun allerlei soort van goederen laat maken, en dit goed tot de helft van den prijs afzet, dan overdrijft men zijne belangstelling en handelt niet wijs en niet goed.

Als men — om weder van onze inrigting te spreken — uit te groote ingenomenheid met dezelve, of, uit te groote liefde voor de armen, in plaats van de nederige zestig cents, hen f 3, f 4 à f 5 's weeks laat verdienen, als men het fabrijkaat, hetwelk dan ligt honderd duizend gulden en meer zoude bedragen, geforceerd aan den man brengt en tot alle prijzen verkoopt; als men zich, door onedele en onkiesche middelen, van alle leverantien meester maakt, dan overdrijft men zijne belangstelling en handelt niet wijs en niet goed.

Op gematigdheid in de toepassing, ik herhaal het, komt hier alles aan.

« Nadeel intusschen," zal men zeggen, « wordt er stellig door anderen geleden. Immers het blijft toch waar, dat als b. v. de vereeniging, door hare armen duizend hemden laat maken, welke verkocht worden, andere duizend hemden, welke anders bij winkeliers gevraagd worden, verdrongen worden."

Ik antwoord hierop: De duizend hemden, die de vereeniging laat maken, worden niet alleen op de gewone wijze verkocht. Gedeeltelijk worden ze door de vereeniging zelve aan behoeftigen uitgedeeld; gedeeltelijk verkocht aan menschenvrienden, ter uitdeeling aan behoeftigen, tot welke uitdeeling deze juist aanleiding ontvangen, omdat zij leden der vereeniging zijn. — Ook gaat het niet door, dat de hemden, die de vereeniging verkoopt, anders ook verkocht zouden worden. De ervaring leert toch, hoe meer diligences en andere vervoer-middelen, hoe meer passagiers; hoe meer hemden er gemaakt, hoe meer er gedragen worden, en 't dragen van een hemd is toch iets dat men elken mensch wel gunnen mag.

Maar toegegeven, dat alle duizend hemden verkocht werden, en eenige winkeliers in het vak daardoor winstderving hadden, dan overwege men de volgende voordeelen uit deze vereeniging voortvloeijende.

A. Zij stelt eene kleine concurrentie daar in het bepalen van arbeidsloon, daar toch de ervaring leert, (de goeden niet te na gesproken) dat enkelen het werk, dat door de behoeftigen voor hunne rekening gemaakt wordt, al zeer sober betalen.

B. De vereeniging verschaft bezigheid en arbeid aan drie honderd behoeftige vrouwen en meisjes. Dit heeft op de welvaart en den ordelijken toestand dier gezinnen eenen heilzamen invloed. Ja! zelfs de kleine bijdragen van 60 cents 's weeks, het geheele jaar door, verheldert zeer het gelaat van een armoedig huisgezin.

C. Men bezorgd aan drie honderd huisgezinnen een patronaatschap. Hoewel het er verre af is, dat men deze gezinnen daardoor tot eenen stand van welvaart en zedelijkheid zal opvoeren, die weinig of niets te wenschen overig zou laten, werkt men toch voordeelig op de rust en tevredenheid, op het ordelijk gedrag der ouders, het schoolgaan der kinderen enz., en bovenal op de aanwakkering van der behoeftigen moed en vertrouwen in treurige omstandigheden. Die arme menschen leven in een kring, waar zij meestal niet anders hooren dan vloeken, tieren, razen, en allerlei onhebbelijke tooneelen bijwonen. 't Is voor hen een schat, dat zij eens in de week een kwartier uurs betere dingen vernemen Een enkele wenk, eene enkele spreuk, brengt het ontevreden en oproerig gemoed misschien in rust, of schraagt de wankelende deugd. Eene vriendin en beschermster waakt over hunne belangen, is raadsvrouw, en, zoo zij het vermag, ook helpster.

D. Ongeveer vier duizend gulden is der behoeftigen eigendom en komt in wandeling, en keert in de kas van den winkelier, bakker, slager, kruidenier. - Velen winnen alzoo, al mogt ook een enkele verliezen. Vele duizenden in het jaar, worden daarenboven besteed tot aankoop van grondstoffen, bij winkeliers hier ter stede.

En wat dien enkele betreft, den man, die zich beklaagt, over eene winstderving van f 25, f 50 à f 100 jaars, indien ik hem kende, ik zoude hem bij de hand leiden in de woningen der behoeftigen; of uitnoodigen eene wekelijksche uitdeeling van werk bij te wonen, bij eene onzer bestuurderessen. Ik zoude hem wijzen op menigen traan van ongeveinsden dank, op menig roerend voorval, en dan eenvoudig afvragen: verlangt gij dat de vereeniging te niet loope, en gij uwe winstderving terug bekomt? en het antwoord van dien man, zoo hem een deugdminnend hart in den boezem klopte, en de zoodanigen zijn er bij duizenden in Amsterdam, zoude dit zijn: « Ik ben naijverig op de nering; dat ben ik aan vrouw en kinderen verpligt. Ik zou mij niet gaarne eene vlieg laten afvangen, maar, de hemel beware mij! tot zoodanen prijs, als de vernietiging der inrigting, wil ik eenige meerdere winst niet koopen. God zegene die menschlievende instelling en doe haar bloeijen. Indien het bestuur met stillen eenvoud, en zonder overdrijving te werk gaat, heb ik er vrede bij, al kost het mij ook eenige tien-guldenstukken in het jaar. Wij winkeliers en kooplieden hebben al zoo veel concurrentie in rondventers, buitenlandsche bankroetiers enz. die de markt bederven; — 't valt ligter het voor goed aan te zien, dat onze behoeftige mede-ingezetenen in eene kleine mededinging met ons treden; — dan weten wij toch van waar het komt en waar het blijft. Welk handelsman, buitendien, is een oogenblik zeker van zijn bestaan? Heden of morgen vestigt zich een winkelier in hetzelfde vak naast mij of vlak tegen over mij, en verkoopt tot merkelijk lagere prijzen. Nog eens, ik troost mij die kleine winstderving, zoo zij al plaats vindt, ten wille der armen. Behaagt het der Voorzienigheid niet, mij dit op eenige andere wijze te vergoeden, ik zal het er buiten trachten te redden. 't Zal ook in allen gevalle zoo hard niet loopen. En hoe het met mij gaan zou, al bestond de vereeniging niet, wie is daarvan een oogenblik zeker? — God bewaar mij voor deze ramp! Maar 't zou immers kunnen gebeuren, dat ik mijne kinderen in behoefte achter liet, en zoude ik dan geene inrigting zegenen, bij welke eerlijke en vlijtige armoede nog hulpe vond? Neen! wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen, en drie honderd huisgezinnen wegen zwaarder dan een."

« De arme is ondankbaar », ja beschimpt, belastert ons, en hij zegt: « Beproef nu uw geduld. Oefen u in lijdzaamheid. Verbeter uwe dankbaarheid aan God. Zuiver uwe beginselen bij het weldoen. Als gij het doet uit liefde jegens God en den Verlosser, zult gij blijven voortgaan, en dank noch ondank zal u hoogmoedig maken, noch ontwapenen.

« O! wie maar wil leeren, hij kan het elken dag. — Hoe hoog in rang men sta, bij eenen bediende en bij een dood arm mensch kan men wijsheid des levens opzamelen.

« De arme is niet alleen leermeester op eene *ontkennende* wijze, door te zwijgen, maar nu en dan meer *stellig*, door te spreken. — Hij spreekt wel eens woorden van gezond verstand en van zóó edele godsvrucht, dat zij door merg en been dringen. Ja! uit eenen ruwen steen schieten soms vonken, zóó schitterend, dat de schoonste diamant ze niet beter uitgeven kan. — Onder de bonte en gescheurde muts schuilt soms een hoofd, en onder den gelapten rok klopt soms een hart, dat menig bewoner van een huis van drie verdiepingen er zijn hoofd en hart veilig voor ruilen kan, zonder gevaar te loopen van er bij te zullen verliezen.

« Onder behoeftigen, M. H! vindt men ook deugd. Men vindt er weldadigheid, menschlievendheid, zelfopoffering. Onder armen vindt men ook godsvrucht, en wel eens spreken zij de hoofdsom eener breede en sierlijke predikatie in drie, vier woorden uit, maar die ponden zwaar wegen. — Zij leveren wel eens den rijken zijn tekst of levensparool, of kunnen hem diep beschamen. — Mag ik het met een paar voorbeelden, uit eigene vroegere ervaring, staven?

« Ziet! daar ligt eene vrouw op het ziekbed. 't Is eene moeder van acht kinderen. Gebrek en ellende zijn in die woning ten top geklommen. Men bezoekt die kranke. Men wil haar troosten. Maar zij is, bij al de ellende, in eene opgeruimde gemoedsstemming. Men staat verbaasd en vraagt haar de reden. « Onze lieve Heer weet immers, dat ik er ben," is het antwoord; en, dat antwoord, is 't niet eene beschamende les voor menigen rijken? Hij leeft te midden van overvloed en weelde. Een kleiner of grooter ongeval overkomt hem, en hij denkt en handelt alsof God *niet* wist, dat hij er was.

» Een ander voorbeeld. — Een arme weduwe, ze was koopvrouw in groente, ligt op het krankbed. Zij worstelt met den dood. Men bezoekt haar. Men wil haar troosten en stichten. Maar die arme stervende, met lompen bedekt, zij troost en sticht zich zelve en anderen, door deze hoogst eenvoudige betuiging: » Wat zal ik blijde zijn, als onze lieve Heer mij 't huis haalt."

« Een andere behoeftige vrouw bereikt eene zeldzaam hoogen ouderdom. Zij wordt 90, 95, 99 jaar, en is altijd in een vrolijk humeur. Eindelijk beleeft zij haren honderdsten verjaardag. — Eensklaps — ja! reeds den volgenden dag verandert hare opgeruimdheid in diepe zwaarmoedigheid. Men vraagt haar de reden. Zij antwoord: « Nu ben ik bang, dat onze lieve Heer mij vergeet t'huis te halen." — Ik weet het niet, M. H! of ik er te veel op heccht, maar in die woorden: « *t'huis halen"* ligt voor mij een diepe, heilige, hartverheffende zin. Ik verlaat die zieke en die honderdjarige diep beschaamd, geroerd, gesticht. — Wij meervermogenden zoeken *ons* t'huis zoo dikwijls hier beneden, en de arme en honderdjarige hebben het ons gezegd, en wij willen het levenslang in ons geheugen bewaren: « *Uw t'huis is daarboven."*

« Zoo leert men van elken armen afzonderlijk; maar ook *gezamenlijk* kunnen ze voordeelig werken op ons verstand en hart.

« Een tiental arme huisgezinnen is aan elke Patrones toevertrouwd. — Hoe groot is het verschil in karakter en geaardheid en ontwikkeling! — Hoe vele en veelsoortige stoffe levert de behandeling dezer patienten voor menschen karakterkunde! — In hoe naauw verband staat eene verstandige zorg voor anderen tot eene eigene vorming en bestemming!"

Het slot behelst warme dankbetuiging en opwekking tot volharding en voortgang aan allen, die reeds aan de tot standbrenging dezer heilzame instelling de hand boden.

Wij wenschen het stuk in veler handen, en den schrijver de meest gezegende vruchten op de pogingen door hem aangewend om aan een groot deel zijner medeburgers nuttig te zijn.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDEN.

ARNHEM, den 25. April. Men verwonderd zich wel eens over de herhaalde huwelijks-aanzoeken door advertentiën, welke men tegenwoordig in onze dagbladen aantreft. Even als in zoo vele andere dingen overvleugelen ons echter de Amerikanen ook hierin verre; niet ééne enkele vrouw, maar duizenden te gelijk worden voor geheele staten en steden door de dagbladen aangevraagd. Een gedeelte van westelijk Noord-Amerika, met de hoofdstad Chicago, heeft meer dan 11,000 inwoners. Hieronder bevinden zich 2500 ongehuwde mannen tusschen 20 en 40 jaren en slechts 1200 huwbare meisjes, met uitzondering dergenen, welke *byna dertig* zijn. Op 1200 mannen tusschen 30 en 40 jaar komen slechts 600 vrouwen van denzelfden leeftijd. Daar nu op deze wijze meer dan de helft der mannen tot het coelibaat gedoemd zouden zijn, zoo vraagt de *Chicago American* eenige duizend meisjes, welke zich aan het dagblad kunnen aanmelden, om terstond met een man verzorgd te worden.

— Men verneemt, dat de heeren *van Sonsbeeck* en *van Nispen* zijn benoemd tot leden van den Raad van State.

— Ergisteren middag, heeft te 's Hage de persoon van *Franciscus Gerardus Salomon*, een huisvader, belast met eene vrouw en vier kinderen, door wanhoop gedreven, op eene schrikkelijke wijze een einde aan zijn leven gemaakt en wel door middel van vergiftiging met zwavelzuur. De ongelukkige heeft dat noodlottig besluit in het Haagsche bosch volvoerd. De politie een uur later van het ongeluk onderrigt zijnde, begaf zich de Heer Commissaris van Politie *Waldeck* onmiddelijk naar de plaats dier droevige gebeurtenis en vond den bedoelden persoon in de hevigste folteringen met den dood worstelende. Dadelijk heeft die ambtenaar alles te werk gesteld, wat zoude kunnen strekken om den lijder verzachting aan te brengen, en, ware het mogelijk, nog te redden. Hij mogt evenmin als de Heer Chirurgijn *Vorstman*, die geroepen was, in zijne pogingen slagen. Alle middelen waren vergeefs. De insgelijke bijgeroepen Kapellaan *Sprengers* heeft hem nog in het bosch zelf, in het huis van den boschwachter, de kerkelijke vertroostingen toegediend; vervolgens is hij naar het gasthuis overgebragt en hem daar nog geneeskundige hulp verstrekt, doch zonder eenige baat. Ten half negen ure is hij overleden aan de hevigste smarten, die met geene pen te beschrijven zijn.

— Den 17. dezer heeft een ongeluk de Stad Auxonne in droefheid gedompeld. Vier jonge lieden, leden met 3 jonge jufvrouwen een togtje op de Saone. Eene dezer laatsten ziet, dat haar kleed in het water hangt, zij springt op, uit vrees dat zij verder nat zal worden, de twee hare gezellinnen verschrikken van dit opspringen en doen zulks insgelijks. Het ranke bootje slaat om en allen storten in het water. Twee der jonge lieden grijpen elk een meisje, en brengen haar aan land. De een wil zijne zuster redden en zwemt weder naar de omgeslagene boot; doch hij wordt het slagtoffer van zijne broederliefde: hij verdrinkt met de drie anderen.

GEMENGDE BERIGTEN.

Het schoone weder oefent een weldadigen invloed uit op den gezondheidstoestand van Parijs. — Mad. Lafarge heeft zich herhaaldelijk van het leven willen berooven en is het dwangbuis aangetrokken. — Mlle Rachel heeft zich voor 6 speelavonden, en eene voorstelling ten hare behoeve, te Londen geëngageerd, en zal daarvoor 55,000 fr. genieten. — De vorstelijke personen zijn Zondag ll. in den Haag zigtbaar aangedaan geweest door het gebed, dat ten hemel werd opgezonden, ten behoeve van den stamvader des koninklijken geslachts. — Bij een boekhandelaar te Amsterdam zijn voor romanlezers waschlijsten te bekomen van 12 stuks in 1 cahier. (H. B.) — De Prins van Oranje heeft met H. D. kuie in 't Haagsche bosch gewandeld. — De visschers van St. Sauveur hebben een visch gevangen met een zeer bevallig hoofd, op dat van een leeuw gelijkende. Een groote stoet van nieuwsgierige visschen omringde hem. (J. de la H.) — Meester J. d. L. vraagt een fransch ondermeester, wiens muzijk-instrument eenig talent bezit. (H. C.) — Prins Frederik is den 21 te Berlijn gearriveerd. — De ziekte van den Graaf van Nassau blijft van een zorgelijken aard. — De Minister van Hall heeft zijn ontslag als houtvester gekregen. — Het getal Notarissen in 1840 was 9975, die te zamen in dat jaar 3,431,553 acten hebben gepasseerd, dus 344 acten door elken Notaris door elkanker gerekend. — Op de Taunusbaan zijn twee spoortreinen tegen elkander ingereden, waarbij 30 personen zijn gekwetst.

MENGELINGEN.

Mémoires van een Journalist.

In Brussel is een zeer curieus boek uitgegeven. Het zijn de *mémoires van een journalist*, door den heer LEBROQUY, ex-redacteur van het *Journal du Commerce*. Deze mémoires bevatten bijzonderheden, die met belangstelling zullen gelezen worden, over de geldelijke ondersteuning, welke de Belgische Orangistische pers seder 1830 tot nu toe van de Nederlandsche regering ontvangen heeft. Wij laten overigens aan den schrijver de verantwoordelijkheid van alle daadzaken over, welke hij aanvoert. Wij betreuren het slechts, dat men 's lands geld heeft opgeofferd om eene zaak te ondersteunen, van welke geheel Nederland afkeerig was. Het komt ons voor den schrijver weinig eervol voor, dat hij, na zelf in de schandelijke winsten gedeeld te hebben, nu op het schandaal speculeert, hetwelk zoodanige openbaringen moet voortbrengen. De heer LEBROQUY zou ongetwijfeld zijn blijven zwijgen, indien men had voortgegaan met hem te bezoldigen.

Zie hier eenige uittreksels uit de brochure:

» . . . . Het staat vast (zegt de schrijver) dat, sedert het begin der revolutie, de dagbladen in Belgie door Hollandsch geld werden ondersteund. Aanvankelijk waren het sommen, wier bedrag niet vooraf bepaald was, en welke sommen op onbepaalde tijden aan de *uitgevers* en de *voornaamste redacteurs* werden geschonken, onder den titel van *schadeloosstelling* of *gratificatie*. Die geschenken beliepen toenmaals voor de redacteurs van 2 tot 300 gulden; ik heb nooit juist geweten hoeveel de uitgevers ontvingen. Later werd die geldelijke ondersteuning geregeld. Ieder uitgever van een Orangistisch dagblad ontving eene som, welke naar een zeker aantal abonnementen, bij voorbeeld 100 of 150, berekend werd. Maar die abonnementen waren slechts nominaal, en de gesalarieërde Orangistische bladen, zonden nimmer een enkel blad gratis, noch naar Holland noch naar elders. De hoofdredacteurs ontvingen jaarlijks 600 gulden, en, om hunne ijver nog meer aan te sporen, gaf men hun de verzekering, dat zij die som als een lijfrente konden beschouwen.

» Hetgeen hier gezegd is, betreft in het bijzonder den *Messager de Gand*. Maar behalve deze milde ondersteuning van Holland in de beide eerste jaren der revolutie, ontving de heer A. B. STEVEN, uitgever van den *Messager*, geregeld eene som, berekend naar den prijs van 100 abonnementen, en bovendien, op zijne aanvrage, eene som van 4000 gulden.

» De gelden, ter uitbetaling dezer toelagen, kwamen alle drie maanden bij den heer CH. M . . . . te Brussel aan, en deze zond er een gedeelte van naar Gend, aan den heer METDEPENNINGEN, en een gedeelte naar Antwerpen aan den heer L. D . . . , die het geld aan deszelfs bestemming uitreikten.

» Wat den *Lynx* en de *Industrie* aangaat, zoo kan ik niet met juistheid zeggen, hoe groot het beloop der ondersteuning was, welke hun werden toegestaan, daar ik nooit aan deze bladen heb medegewerkt. Maar indien ik geloof mag slaan aan hetgeen ten dien opzigte in onze kleine vereenigingen gezegd werd, dan beliepen die ondersteuningen groote sommen. In 1837 beweerde mijn uitgever te Antwerpen (de uitgever van het *Journal du Commerce d'Anvers*) zeker te weten, dat de som, door de Hollandsche regering tot dien tijd toe aan die beide dagbladen uitbetaald, 130,000 gulden bedroeg, hetgeen ongeveer 10,000 gulden jaarlijks voor elk zou zijn. Ook heb ik de hoofden der Orangistische partij zich herhaaldelijk hooren beklagen over de groote sommen, welke door deze beide dagbladen (*de Lynx en de Industrie*) werden verslonden.

» Het *Journal du Commerce d'Anvers* deelde eerst zeer laat in die ondersteuningen. De uitgever van dat dagblad, vervuld van edelen ijver voor de zaak welke hij diende (het Orangisme) en in 1830 slechts 20 jaren oud, had alle geldelijke ondersteuning, welke de hoofden der Orangistische partij hem reeds bij het begin der revolutie aanboden, van de hand gewezen. In het begin van 1832 echter, toen hij wegens een crimineel proces een preventieve gevangenzetting ondergaan had, overhandigde men hem, uit naam van Koning WILLEM, 500 gulden, als eene kleine schadeloosstelling voor hetgeen hij om zijne zaak geleden had.

« Hij nam het geld aan, uit vrees dat hij door eene weigering te kort zou doen aan den eerbied, dien hij voor zijnen Koning had, maar verklaarde, in het vervolg niets meer te zullen aannemen. Toen echter in 1836, de *Précurseur* een hevige mededinger van hem werd, en hem in weinig tijd een gedeelte zijner geabonneerden onttrok, zag hij zich genoodzaakt zelf te vragen om hetgeen hij eerst geweigerd had. Hij verkreeg gemakkelijk ondersteuning. Men stond hem eene jaarlijksche bijdrage van 3000 gulden toe, welke, drie jaren later, terwijl de worsteling met den *Précurseur* nog voortduurde, op 5000 gulden gebragt werd.

« Om dien zelfden tijd, namelijk in 1836, ontving ik (P. LEBROQUY) op mijne beurt insgelijks eene toelage van 680 gulden. Dit was mijne eerste belooning; tot dien tijd toe had ik nimmer iets uit 's Gravenhage ontvangen, zelfs niet de kleinste gratificatie. Ik bleef die toelage ontvangen, toen ik tot den *Messager* overging. Men hernieuwde mij de belofte van deze som als eene lijfrente te zullen blijven trekken. Door mijne vrijwillige aftreding van den *Messager* verviel de uitvoering dier belofte." (*J. d. L.*)

ALLERLEI.

Een Parijzenaar heeft een armstoel, die aan een evenaar hangt, tot zijne bestendige verblijfplaats gekozen, ten einde aan de wetenschap antwoord te kunnen bezorgen op de navolgende gewigtige vragen: 1.) Hoeveel gewigt aan voedsel bij dagelijks gebruikt; 2.) hoeveel hij geen hij naar zich neemt door de opslorping aan gewigt verliest; 3.) in welke verhouding zijn ligchamelijk gewigt toe- of afneemt door het gebruiken van deze of gene voedsels; 4.) welken invloed de slaap en de slapeloosheid op het dierlijk leven oefent. De brave man, die reeds drie en een half jaar in zijne belangrijke waarnemingen volhardt, is voornemens dezelve tot vijf jaar uit te strekken en houdt zeer naauwkeurige aanteekeningen van zijne opmerkingen.

Eenigen tijd geleden, is er onder de Joden te Londen eene scheuring ontstaan. Een deel van hen verwerpt den Talmud en wil geenen anderen regel des geloofs aannemen, dan de vijf boeken van MOZES; een ander deel blijft aan den Talmud toegedaan.

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 28 April, Sedert den 26 dezer zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Andren Wilson, C. Wilson, Charlestown, steenkolen; Eag[illegible] J. J. Reeners, Hul, zout; Genoveva, H. Pieper, Hamburg[illegible] we; Astrea, J. E. Eekman; Rio-Janeiro, koffij; Cimbria, Wippel, Montevideo, huiden.

Voor Middelburg bestemd:

Nijverdal, H. Schippers, Hul, getwist katoen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild:

Prinses Victoria, T. Minter, stukgoederen en passagiers, [illegible]den; de vier Zusters, J. Klaassen, stukgoederen, Hamburg; Gezina, T. R. Oostra, suiker, Leer; de Superbe, G. Lei[illegible] stukgoederen, Bergen (in Noorwegen); Amor, H. H. Al[illegible] stukgoederen, Constantinopel; Gustaaf, L. F. Jepsen, stukgoederen, Constantinopel; de twee Gebroeders, G. C. Heijen, [illegible] Hamburg, Wilberforce, J. Stranach; stukgoederen en passagiers, Londen; Antwerpen, T. Jackson, stukgoederen en passagiers, Londen.

Voor Gend bestemd:

Jantina, E. J. Das, ballast, Bordeaux; Idom, A. G. Mo[illegible] ballast, Middellandsche Zee.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.